

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! atheneum Vilvoorde te VILVOORDE

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 117812

Instelling GO! atheneum Vilvoorde

Directeur Sonja Van de Walle

Adres Leopoldstraat 22 - 1800 VILVOORDE

Telefoon 02-251.06.76

Fax 02-251.51.94

E-mail info@hetatheneum.be

Website <http://www.hetatheneum.be>

Bestuur van de instelling GO! scholengroep Midden-Brabant

Adres Waversesteenweg 41 - 3090 OVERIJSE

Scholengemeenschap SGSO Midden-Brabant

Adres Waversesteenweg 41 - 3090 OVERIJSE

CLB GO! CLB Vilvoorde

Adres de Bavaylei 134 bus 2 - 1800 VILVOORDE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 10-05-2016, 17-05-2016, 18-05-2016, 19-05-2016, 20-05-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 20-05-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 17-06-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Johanna COEMAN

Teamleden Ludo POTTIER, Marie-Rose VAN NOOTEN, Veerle
VONDERLYNCK

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Lichamelijke opvoeding in de eerste graad A-stroom en tweede en derde graad aso. (leerplannen 2015/001, 2015/004 en 2015/027)	8
3.1.1.2 Economie in de eerste graad in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan 2006/001) ..	9
3.1.1.3 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie (leerplan 2006/155)	11
3.1.1.4 Duits in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Latijn-moderne talen, Wetenschappen-moderne talen (leerplan 2006/041).....	14
3.1.1.5 Nederlands in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Latijn, Humane wetenschappen en Wetenschappen (leerplan 2012/019)	15
3.1.1.6 Cultuurwetenschappen in aso derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan 2006/040)	17
3.1.1.7 Gedragswetenschappen in aso derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan 2006/049)	19
3.1.1.8 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	21
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	22
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	23
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	24
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	25
4.1 Aanvangsbegeleiding	25
4.2 Leerbegeleiding.....	26
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	29
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	32
6.1 Wat doet de school goed?	32
6.2 Wat kan de school verbeteren?	32
6.3 Wat moet de school verbeteren?	32
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	33
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	33

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het koninklijk Atheneum Vilvoorde maakt deel uit van Scholengroep 10 Midden-Brabant. De school is gevestigd op een ruime campus samen met een basisschool. De school onderschrijft het pedagogisch project van het GO! onderwijs, en deelt de visie van de Scholengroep "Onderzoekend Leren" en vult die campusgebonden "Veeleisend-Veelbiedend-Veelzijdig" in.

Ze biedt in de eerste graad een A-stroom aan en in de bovenbouw de meeste studierichtingen uit het aso. Zij rekruteert vooral leerlingen uit de buurt, met diverse origines en een thuistaal die vaak niet het Nederlands is. Een aanzienlijk deel van de leerlingen stroomt, na een grondige studieoriëntering in de eerste graad, vlot door in de eigen school. De meeste leerlingen ronden hun schoolloopbaan succesvol af, waarna zij hun studies vervolgen in het hoger onderwijs. Daar behalen ze resultaten die schommelen rond de Vlaamse referentiewaarden.

De school kende de voorbije jaren zowel een stijging als een wijziging in haar leerlingenpopulatie. Het omgaan met deze gewijzigde input is voor het schoolteam een extra uitdaging. De school kende meerdere directiewissels. Met het huidige directieteam (dat volledig nieuw is sedert dit schooljaar) kiest de school resoluut voor het opnemen van haar maatschappelijke rol in de buurt het verhogen van het welbevinden van alle participanten. Mede door de empathische sturing en de aandacht voor het welbevinden heerst er op de campus een open organisatiecultuur: openheid in communicatie, onderling vertrouwen en collegiale steun. Het schoolteam heeft groot vertrouwen in de nieuwe dynamische ontwikkeling. Voor de leerlingen vertaalt zich dat in een aangenaam en gestructureerd schoolklimaat.

Het onderzoek naar de realisatie van de onderwijsdoelen gebeurde aan de hand van een selectie van vakken in studierichtingen uit de verschillende graden. Voor een aantal leerplannen voldoet de realisatie, zij het vaak met nog een aantal werkpunten. Het betreft economie in de eerste graad in de basisoptie Moderne wetenschappen, lichamelijke opvoeding in alle graden en studierichtingen, en Nederlands in de tweede graad in de studierichtingen Economie, Latijn, Humane wetenschappen, Wetenschappen en in de derde graad cultuurwetenschappen in de studierichting Humane wetenschappen. Voor de andere onderzochte leerplannen voldoet de realisatie niet. De oorzaak ligt overwegend bij een gebrekkige afstemming van het aanbod op de leerplandoelen en/of de onvolledigheid ervan. Door dit gebrek aan doelgerichtheid voldoet ook de kwaliteit van de evaluatie niet. Dit is het geval voor economie in de tweede graad in de studierichting Economie, Duits in de derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen en Wetenschappen-moderne talen, en voor gedragswetenschappen in de derde graad in de studierichting Humane wetenschappen. In de tweede graad economie ondersteunt bovendien de uitrusting onvoldoende de realisatie. De school krijgt een beperkt gunstig advies omwille van de ontoereikende realisatie van deze leerplannen.

De school streeft onvoldoende de vakoverschrijdende doelstellingen (VOET) na. Ze beschikt niet over een strategie om een kwaliteitstoets te maken over de afstemming op de eindtermen. Hierdoor is de link met de VOET te vrijblijvend. Er is amper aandacht voor ondersteuning. Ze kadert de VOET-activiteiten binnen een lange traditie van extramurale activiteiten en projecten die tot stand komen met veel inzet van het schoolteam, maar de evaluatie is miniem of leidt te weinig tot bijstellingen.

Voor het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de processen werden aanvangsbegeleiding en leerbegeleiding geselecteerd. Om de instroom van nieuwe leraren en vooral de talrijke vervangingsopdrachten op te vangen, investeert de school in aanvangsbegeleiding. De begeleiding focust zowel op groepsvorming en intervisie als op een individuele aanpak. De vakgebonden ondersteuning is minder structureel uitgewerkt en leidt tot grote verschillen.

De professionele en opvoedkundige taakbekommernis en het engagement van de meeste personeelsleden brengen onderwijs op maat van het leerlingenprofiel. De leerbegeleiding maakt deel uit van het algemeen zorgbeleid dat tevens gebaseerd is op de Gok-werking. De schoolvisie op leerlingenbegeleiding is recentelijk bijgestuurd naar aanleiding van het M-decreet. Rond leren leren worden schoolbreed afspraken vastgelegd en doelgerichte initiatieven genomen. De grote aandacht voor brede zorg op school blijkt uit de organisatie van de klassenraden en de nauwgezette opvolging van leerlingen. Het beleid verwacht dat elke vakleraar en klasleraar de preventieve leerbegeleiding opneemt. Indien dit nodig is, zijn er voldoende kansen tot remediëring. Bij duidelijke en blijvende tekorten kan de klassenraad beslissen over bijkomende curatieve initiatieven. Er zijn afspraken over de maatregelen waarvan leerlingen met speciale leernoden kunnen genieten. Het effect van deze acties wordt nog niet in kaart gebracht.

De vorige jaren heeft de school te weinig aandacht gehad voor het systematisch en cyclisch bewaken van haar kwaliteit wat de essentiële processen betreft. De school verzamelt en analyseert gegevens over haar werking, maar de verworven informatie wordt nog onvoldoende aangewend om de interne kwaliteitszorg verder te ontwikkelen. Overleg binnen het schoolteam om gelijkgericht te handelen en de aansturing door het beleid zijn te weinig ontwikkeld. Ook de cultuur van reflectie over het pedagogisch handelen op individueel, vakgebonden of schoolniveau kan zeker uitgebreid worden. Daar het beleidsuitvoerend orgaan volledig nieuw is dit schooljaar werd de organisatie en de werking van de school nauwgezet geanalyseerd. Punten die vatbaar zijn voor verandering en naar volgend schooljaar dienen aangepast te worden werden opgelijst. De school staat voor de uitdaging om een gedragen visie op het pedagogisch beleid en op hedendaagse onderwijskundige en didactische vernieuwingen uit te werken. Dit kan zorgen voor een verbreding en verdieping van de huidige actiegerichtte aanpak.

De school krijgt een gunstig advies voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Door systematische controles van interne en externe diensten heeft ze een goed zicht op de werkpunten. Daarnaast pakt ze het wegwerken van de tekorten voldoende planmatig en doelgericht aan.

Op de gecontroleerde overige regelgeving werd door het inspectieteam een inbreuk vastgesteld. De school biedt in haar gefinancierd/gesubsidieerd secundair onderwijs meer dan het maximum toegelaten aantal wekelijkse lestijden aan.

De onderwijsinspectie besluit de doorlichting met een beperkt gunstig advies. De tekorten dienen binnen drie jaar weggewerkt te zijn. Na het verstrijken van deze periode is een opvolgingsdoorlichting voorzien.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	lichamelijke opvoeding	
Graad 1 Latijn	lichamelijke opvoeding	
Graad 1 Moderne wetenschappen	lichamelijke opvoeding	economie
Graad 2 ASO Economie	lichamelijke opvoeding, Nederlands	economie
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	lichamelijke opvoeding, Nederlands	
Graad 2 ASO Latijn	lichamelijke opvoeding, Nederlands	
Graad 2 ASO Wetenschappen	lichamelijke opvoeding, Nederlands	
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	lichamelijke opvoeding	Duits
Graad 3 ASO Economie-wetenschappen	lichamelijke opvoeding	
Graad 3 ASO Economie-wiskunde	lichamelijke opvoeding	
Graad 3 ASO Humane wetenschappen	lichamelijke opvoeding	cultuurwetenschappen, gedragswetenschappen
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	lichamelijke opvoeding	Duits
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	lichamelijke opvoeding	
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde	lichamelijke opvoeding	
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	lichamelijke opvoeding	Duits
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	lichamelijke opvoeding	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Lichamelijke opvoeding in de eerste graad A-stroom en tweede en derde graad aso. (leerplannen 2015/001, 2015/004 en 2015/027)

Voldoet

De leerlingen bereiken in voldoende mate de leerplandoelstellingen. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod De leerplandoelstellingen worden evenwichtig en diepgaand aangeboden.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

In het domein van het ontwikkelen van het zelfconcept en sociaal functioneren ligt het accent op het ervaren van bewegingsvreugde, het nakomen van afspraken, respect tonen voor materiaal, omgeving en anderen en grenzen verleggen. De rollen opnemen in bewegingssituaties, het beheersen van de keuzebekwaamheid en het ontwikkelen van een realistisch zelfbeeld worden met minder diepgang behandeld. Sommige leraren experimenteren met ondersteunende rollen in bepaalde disciplines. In de aanpak ontbreekt nog een gelijkgerichte leerlijn voor de persoonsdoelstellingen over de graden heen.

De doelstellingen die aan het domein gezondheid en veiligheid zijn toegewezen kennen een kwalitatieve invulling. Leerlingen verwerven de nodige attitude om een gezonde, fitte en veilige levensstijl na te streven en te onderhouden. De leraren hebben aandacht voor de integratie van de basisregels van houdings- en rugscholing. Reanimatie en eerste hulp wordt vanaf dit schooljaar interactief en leerlinggestuurd aangeboden in de drie graden.

Tijdens de lessen gaat binnen de component motorische competentie veel aandacht naar het aanleren, verbreden en verdiepen van de motorische competenties. De leerlingen zijn vaardig en bereiken het verwachte beheersingsniveau. Er gaat weinig aandacht naar het reflecteren over bewegen. Het veilig en zelfstandig werken wordt gestimuleerd door de competente didactische aanpak van de leraren lichamelijke opvoeding. Deze manier van werken resulteert bij de leerlingen in een goede kennis van de veiligheidsregels en spelregels en het helpen van medeleerlingen als de bewegingssituatie dit vereist. Kijkwijzers en videofeedback ondersteunen het zelfstandig werken. Leerlingen doen voldoende bewegingservaring op in de natuur.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De school beschikt over een verouderde en onvoldoende aangepaste accommodatie. De slechte akoestiek in de sportzaal is hinderlijk tijdens het lesgeven. Grote toestellen kunnen niet correct en veilig opgeborgen worden in een apart voorziene ruimte. Op het vlak van veiligheid voldoet de ondergrond en toestand van de speelplaats niet aan de veiligheidsnormen.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie is in volle ontwikkeling. De vakgroep hanteert een evaluatiesleutel die de verhouding bepaalt tussen vaardigheden, persoonsdoelstellingen en attitudes. De leraren hanteren permanente evaluatie waarbij in elke les een aantal persoons- en bewegingsdoelstellingen aan bod komen.

De meeste leraren gebruiken normtabellen en beoordelingscriteria om de bewegingsdoelstellingen te testen. Leerlingen krijgen deze mondeling meegedeeld. In de toekomst willen de leraren ook komen tot beoordelingscriteria voor de persoonsdoelstellingen die gekoppeld zijn aan een beschrijving van waarneembaar gedrag. De leerlingen doen frequent aan zelf- en peerevaluatie op basis van criteria die afgestemd zijn op het leerplan.

Rapporteringspraktijk

De rapporteringspraktijk scoort eerder zwak. Bij het beoordelen maken de meeste leraren een onderscheid tussen de bewegings- en persoonscomponent. In de rapporteringspraktijk wordt dit echter niet weergegeven. Ouders en leerlingen krijgen één score en geen deelscores of relevante commentaren. De rapportering wordt dus niet aangegrepen om het onderwijsleerproces te ondersteunen en aan ouders en leerlingen duidelijk te maken wat de leerling al bereikt heeft en wat nog niet.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het prestatieniveau van de leerlingen is voor de meeste sportdisciplines behoorlijk. In de sportpractica hanteren de leraren zowel leraar- als leerlinggestuurde werkvormen waardoor binnenklasdifferentiatie en remediëring aan bod komen. Structurele remediëring is niet voorzien.

Het elektronisch leerplatform wordt nog te weinig gebruikt om leerlingen te remediëren of extra kansen te geven om te leren rond bewegen. Het dient wel voor communicatie met de leerlingen of om het leerproces te ondersteunen door het posten van beeldmateriaal uit de lessen.

Deskundigheidsbevordering

De vakgroep profileert zich als een dynamisch team. De werking is gebaseerd op betrokkenheid en vakinhoudelijke deskundigheid. De leraren nemen regelmatig initiatief voor collegiaal overleg. Binnen de vakgroepvergadering is er ruimte voor zowel praktische als meer inhoudelijke onderwerpen.

De leraren volgden de afgelopen drie jaar veelvuldig vakgerichte nascholing.

3.1.1.2 Economie in de eerste graad in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan 2006/001)

Voldoet

De leerplanrealisatie voldoet. De evaluatiepraktijk is matig.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerplanrealisatie voldoet in haar globaliteit maar de interactieve en probleemoplossende aanpak en de grote zelfactiviteit die het leerplan vooropstelt, worden onvoldoende toegepast. De nadruk ligt op kennisoverdracht en enkele eenvoudige toepassingen waardoor grotendeels wordt voorbijgegaan aan de activerende aanpak die het leerplan vraagt. Het door het leerplan vereiste thema 7 'Ik bekijk het ter plaatse' komt niet aan bod.

De leerlingen krijgen voldoende kansen tot onderzoekend leren via twee onderzoeksopdrachten waarin alle fases van het onderzoeksproces verweven zitten. De verwerking van de opdrachten door de leraren is echter nog onvoldoende gericht op het leren focussen op de onderscheiden onderzoeksstappen.

De leerlingen beschikken over een actualiteitsmap die aansluit bij de leerplanitems. De uitbreidingsdoelstellingen (thema 4 'De rol van de overheid' en thema 5 'Internationale handel') worden niet behandeld.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De verschillende klasgroepen beschikken elk over een vast lokaal waarin de uitrusting voldoet. Deze lokalen zijn voorzien van projectiemogelijkheid en de leraren beschikken over voldoende ondersteunende leermiddelen. De grootte van de lesgroepen en de frontale opstelling binnen de lokalen belemmeren echter het gebruik van de door het leerplan gevraagde activerende werkvormen. De vakgroep heeft toegang tot ICT-infrastructuur voor leerlinggebonden opdrachten maar maakt hier in beperkte mate gebruik van. Dit is mede te wijten aan het feit dat de school slechts over één geschikt computerlokaal beschikt voor deze klasgroepen met een zeer hoge bezettingsgraad.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Het gebrek aan aandacht voor de vaardigheidsgerichte leerplandoelstellingen vertaalt zich in de evaluatiepraktijk. De evaluatie van het dagelijks werk gebeurt hoofdzakelijk door middel van toetsen. Deze beogen vooral de reproductie van kennis. Bij de meeste toetsen ontbreekt een voorgedrukte puntenverdeling wat de transparantie van de evaluatie naar de leerling toe bemoeilijkt. Vaardigheidswerkstukken en de behandeling van leerplanitems door middel van een actualiteitsmap krijgen onvoldoende plaats binnen het evaluatieproces. De examens zijn in tegenstelling tot de toetsen wel voldoende vaardigheidsgericht maar slaan enkel op thema 1-3. Thema 6 'zelf op onderzoek', thema 7 'ik bekijk het ter plaatse' en vakattitudes komen niet of onvoldoende aan bod binnen de evaluatiepraktijk. Uit het geheel van de vaststellingen blijkt de evaluatie voldoende valide. De jaarresultaten van de leerlingen zijn overwegend goed en sporen met de resultaten bij de andere vakken.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leraren stimuleren de leerlingen onvoldoende om het eigen leerproces gradueel in handen te nemen via verschillende opdrachten en projecten. De leerlingen vullen hoofdzakelijk op basis van het onderwijsleergesprek de ontbrekende woorden in de cursustekst aan. Ze krijgen onvoldoende gelegenheid om de verworven kennis via zelfstandige opdrachten in te oefenen. Hierdoor wordt het zelfactiverend leren onvoldoende verticaal opgebouwd. Vanuit de vakgroep is er voldoende aandacht voor talenbeleid. De leraren wijzen de leerlingen erop hoe zij de leerstof kunnen instuderen door voldoende aandacht te besteden aan het leren structureren, samenvatten en markeren. De invulkaders op het einde van elk hoofdstuk bieden hierbij voldoende ondersteuning.

Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Beginsituatieanalyse</i>	Het eigen onderwijskundig handelen wordt onvoldoende in vraag gesteld. Door de opdrachtenverdeling ontbreekt deels een klankbord dat toelaat om over de eigen onderwijspraktijk te reflecteren. In de vakgroep kent de graadoverstijgende samenwerking te weinig diepgang om de onderwijskwaliteit te bewaken en creatief te vernieuwen. Het formeel vakoverleg is beperkt. Gezamenlijke reflectie en afspraken over duidelijke leerlijnen bijvoorbeeld rond leerplanrealisatie, actualiteitsinbreng, ICT, onderzoekscompetentie en begeleid zelfstandig leren ontbreken. Dit zijn nochtans kritische succesfactoren.
---	---

3.1.1.3 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie (leerplan 2006/155)

Voldoet niet

De leerplanrealisatie voldoet niet, vooral wegens hiaten en het ontbreken van aandacht voor de ontwikkeling van de onderzoekscompetentie binnen het vak. Het onvolledige aanbod vertaalt zich in een evaluatie die niet representatief is voor het geheel van de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Het aanbod vertoont zowel voor het gedeelte handelseconomie als voor het gedeelte boekhouden hiaten binnen het zelf samengestelde cursusmateriaal. Binnen het gedeelte handelseconomie ontbreken in beide leerjaren tal van leerplandoelstellingen ten voordele van uitbreidingsdoelstellingen of niet-leerplangebonden doelstellingen. Zo ontbreken onder meer binnen hoofdstuk 2 'Onderneming en bedrijven' de leerplandoelstellingen rond het ondernemingsplan (2.4.2), de mogelijkheden van arbeidsorganisatie (2.5.1) en duurzaam ondernemen (2.8). Binnen hoofdstuk 5 'Betaling' is dit het geval voor PC-banking (5.3), andere betaalvormen (5.4.) en tendensen (5.5). Binnen hoofdstuk 6 'Krediet' geldt dit voor interestberekening (6.4), interestvergelijking (6.6) en steunmaatregelen bij specifieke financieringsvormen (6.8). Voorbeelden van behandelde niet-leerplangebonden items zijn bedrijfssectoren en arbeidsreglement. De vakgroep besteedt aandacht aan actualiteit, voornamelijk door in te spelen op het nieuws tijdens de lessen (econokwis), maar de door het leerplan vereiste actualiteitsmappen ontbreken. De leraren zijn momenteel zoekende naar een efficiënte integratie van actualiteit. Over de vereiste jaarlijkse didactische uitstap (14. Didactische uitstappen) is geen enkel voorbereidings-, rapportering- of verwerkingsactiviteit aangetroffen, waardoor dit geen meerwaarde heeft voor de leerplanrealisatie.
---	--

Aan de vakgebonden ontwikkeling van de onderzoekscompetentie wordt onvoldoende aandacht besteed. De leerlingen krijgen in beide leerjaren de opdracht informatie te verzamelen, te bewerken en te presenteren, wat een bescheiden aanzet vormt tot het ontwikkelen van de onderzoekscompetentie. Belangrijke stappen als het stellen van onderzoeksvragen en reflectie over de onderzoeksresultaten komen in deze opdrachten niet aan bod. Doordat de leerlingen niet gericht leren focussen op de onderscheiden onderzoeksstappen binnen de onderzoeksopdracht(en), verwerven zij geen inzicht in het systematisch verloop van het onderzoeksproces.

Binnen het gedeelte boekhouden het gebruik van een monografie (2.10) en de registratie met behulp van een didactisch boekhoudpakket (8.3.). Ook het opstellen van een jaarrekening (8.4.) en het gebruik van interne overboekingen (6.1.2) ontbreken. De leerplandoelstellingen in verband met ondernemingsdoelstellingen (9) en ondernemingsfinanciering (10) worden met te weinig diepgang behandeld. Eén van de oorzaken hiervan is het behandelen van uitbreidingsdoelstellingen zoals de aankoop van IVA boekhoudkundig verwerken (6.7.2) en het aanbieden van doelstellingen uit 'de vrije ruimte boekhouden' zoals wissels (2.1.) en dubieuze debiteuren (2.3.). Bovendien maken de leraren geen gebruik van handelsdocumenten bij de situering en de verwerking van leerplaninhouden.

ICT wordt wel op voldoende wijze geïntegreerd tijdens de lessen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De leraren maken geen gebruik van een didactisch boekhoudpakket waardoor ze niet voldoen aan de minimale materiële vereisten vooropgesteld door het leerplan. De verschillende klasgroepen beschikken elk over een vast lokaal waarin de uitrusting voldoet. Deze lokalen zijn voorzien van projectiemogelijkheid en de leraren beschikken over voldoende ondersteunende leermiddelen. De school beschikt slechts over twee computerlokalen met een hoge bezettingsgraad waar de leerlingen voldoende gebruik van maken.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Het onvolledige aanbod vertaalt zich in een evaluatie die niet representatief is voor het geheel van de leerplandoelstellingen. De evaluatie is wel voldoende evenwichtig en volledig voor de aangeboden leerplandoelstellingen. Deze gebeurt hoofdzakelijk aan de hand van toetsen en examens die peilen naar een geheel van reproduceerbare kennis, toepassingsvaardigheden en inzichten. Het beheersingsniveau van de vraagstelling in toetsen en examens is voldoende in alle leerjaren. De leraren koppelen de vraagstelling geregeld aan authentiek contextmateriaal waarbij de taal voldoende aangepast is aan het niveau van de leerlingen. De toetsen en examens zijn verzorgd opgesteld en bevatten een puntenverdeling.

De verhouding tussen toetsen, taken, de onderzoeksopdrachten, actualiteit en de vakattitudes als onderdelen van het dagelijks werk verschilt van leraar tot leraar wat de gelijkgerichtheid belemmert.

De jaarresultaten van de leerlingen zijn overwegend goed en sporen met de resultaten bij de andere vakken.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

Het leerklimaat is aangenaam en veilig. De onderwijsleergesprekken laten voldoende ruimte voor inbreng en interactie vanwege de leerlingen.

De preventieve en curatieve leerbegeleiding is sterk verschillend van leraar tot leraar en gebeurt ad hoc. Er is beginnende aandacht voor procesevaluatie en zelfevaluatie die leerlingen kan aanzetten tot een tussentijdse verbetering (remediëringsskader op de dagelijkse toetsen).

Vanuit de vakgroep is er voldoende aandacht voor talenbeleid.

Voor boekhouden biedt het zelf samengestelde cursusmateriaal voldoende gelegenheid tot het inoefenen van de leerstof. Verder ondersteunt het systematisch gebruik van het boekhoudalgoritme het leerproces. De vakgroep heeft nog onvoldoende gereflecteerd over strategieën die een antwoord kunnen bieden op de grote verschillen inzake beginsituatie tussen de leerlingen.

De curatieve leerbegeleiding uit zich voornamelijk in de klassikale bespreking van de toetsen en examens. Remediëring kan voor het grootste deel gebeuren tijdens de lessen via een gedifferentieerde aanpak en gerichte remediëringsoefeningen.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Beginsituatieanalyse

Het eigen onderwijskundig handelen wordt onvoldoende in vraag gesteld. In de vakgroep kent de graadoverstijgende samenwerking te weinig diepgang om de onderwijskwaliteit te bewaken en creatief te vernieuwen.

Het formeel vakoverleg is beperkt. Gezamenlijke reflectie en afspraken over duidelijke leerlijnen bijvoorbeeld rond leerplanrealisatie, actualiteitsinbreng, ICT, onderzoekscompetentie en begeleid zelfstandig leren ontbreken. Dit zijn nochtans kritische succesfactoren.

3.1.1.4 Duits in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Latijn-moderne talen, Wetenschappen-moderne talen (leerplan 2006/041)

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod voor Duits voldoet niet. De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen niet in voldoende mate. De evaluatie is niet gekoppeld aan de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod	Ondanks de inspanningen tijdens dit en het vorige schooljaar om het onderwijsaanbod aan te passen aan de eisen van het leerplan, beantwoorden de leerinhouden onvoldoende aan de leerplandoelstellingen. Het onderwijs Duits wordt onvoldoende pragmatisch en functioneel opgevat. De lessen zijn te sterk gericht op de beheersing van de woordenschat en grammatica op zich eerder dan op de productieve en receptieve omgang met het Duits in levensechte dagelijkse situaties. De leerlingen worden vooral onderwezen in de grammatica en de woordenschat in plaats van te leren communiceren met anderstaligen, de taal leren gebruiken voor praktische doeleinden en zich cultureel te verrijken door contact met een anderstalige wereld. De concretisering van de algemene doelstellingen rond communicatieve vaardigheden, functionele kennis en strategieën zijn onvoldoende gerelateerd aan de leerplandoelstellingen. Een globaal onderwerp bepalen, de gedachtegang volgen en relevante gegevens selecteren uit argumentatieve en artistiek-literaire teksten (LPDST 9) komt niet voldoende aan bod.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

Sinds dit schooljaar is er met de uitbouw van gecontextualiseerde woordenschat gestart. De verwerving van lexicon en grammatica gebeurt recent in realistische contexten. De leerlingen leren werken met taaltaken of verwerkingstaken. Het toepassen van strategieën om het bereiken van het doel te bevorderen vanuit voorkennis, bepalen van het leesdoel, tekstsoort herkennen, hypothesen formuleren op basis van de lay-out, overleggen en reflecteren over de eigen resultaten, krijgt evenwel nog onvoldoende oefenkansen. De leerlingen leren wel doelmatig traditionele en elektronische hulpbronnen te raadplegen.

De leerlingen maken voor Landeskunde vooral cognitief kennis met enkele aspecten van de Duitse geografie en geschiedenis. De functionele kennis inzetten om inzicht te krijgen in de socioculturele realiteit van de Duitstalige wereld (LPDST 28 en 29) is nog onvoldoende aan zet.

Uitrusting	De uitrusting voldoet aan de minimale materiële vereisten van het leerplan.
<i>ICT</i>	Leermiddelen worden te weinig ingezet om inhouden te concretiseren en aanschouwelijk te maken. ICT wordt geïntegreerd aangeboden afhankelijk van het lesonderwerp (tablets). De aankleding van het leslokaal vraagt meer aandacht om bij de leerlingen interesse te wekken in de Duitstalige cultuur.
<i>Inzet uitrusting</i>	
<i>Leermiddelen</i>	
Evaluatiepraktijk	De evaluatiepraktijk is onvoldoende evenwichtig en transparant. De vakgroep talen heeft hierover weinig concrete afspraken gemaakt. Voor heel wat leerlingen eindigt het schooljaar op een lage score voor Duits. Dit is het gevolg van een cognitieve benadering van het vak.
<i>Evenwicht</i>	
<i>Volledigheid</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Transparantie</i>	

Het dagelijks werk bevat vooral taken en toetsen, zonder evenwichtige verdeling over de componenten van het leerplan. Het zijn vaak cognitieve bevestigingen, waarbij leerlingen contextloze oefeningen maken of fouten verbeteren. Voor de examenvragen is het niet bij alle vragen duidelijk welke leerplandoelstelling(en) de leerlingen moeten bereiken.

De evaluatie van de productieve vaardigheden wordt niet altijd duidelijk onderbouwd met criteria. Vakgebonden attitudes, met name de bereidheid en durf om te communiceren en informatie uit te wisselen in de doeltaal, komen te weinig tot uiting.

De punten van de examens bestaan uit de helft vaardigheden en de andere helft grammatica, woordenschat en Landeskunde.

Leerbegeleiding	De lessen verlopen in een positief leerklimaat.
<i>Preventief</i>	De grammaticale fenomenen worden theoretisch benaderd maar onvoldoende communicatief gepresenteerd en geoefend. De leerlingen leren te zelden uitgaan van authentieke voorbeelden (inductieve leerweg) om de systematiek achter bepaalde taalverschijnselen te ontdekken. Afsprakennota's, leerstofoverzichten, leertips en extra oefeningen worden op het leerplatform geplaatst. Tijdens de lessen ontbreekt vaker ondersteunend visueel materiaal (foto's, cartoons, tabellen en schema's) om het leerproces te schragen. Naast het onderwijsleergesprek waarin ze eerder passief participeren aan het leerproces, werken de leerlingen samen in groepjes rond taaltaken. De (zelf)reflectie over vaak voorkomende fouten met de leerlingen is nog te weinig het uitgangspunt van de remediëring.
<i>Curatief</i>	De verklaring voor de tekorten van het vak ligt volgens de leraren in het feit dat een nieuwe taal een regelmatige en grondige studieaanpak vraagt en dat dit bij vele leerlingen mank loopt.

Positief is het aanbieden van extra materiaal om woordenschat en grammatica te oefenen, te remediëren en te ontdekken via websites.

3.1.1.5 Nederlands in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Latijn, Humane wetenschappen en Wetenschappen (leerplan 2012/019)

Voldoet

De school realiseert de eindtermen/leerplandoelstellingen. De vakgroep heeft aandacht voor een evenwichtig aanbod en een voldoende diepgaande realisatie van de leerplandoelstellingen en de eindtermen.

Onderwijsaanbod	De eindtermen Nederlands worden geïntegreerd aangeboden en verwerkt in functionele contexten. De leraren werken met een eigen cursus in het derde leerjaar en met een omschakeling van leerboek naar eigen cursus in het vierde leerjaar. Ze bewaken de realisatie van de te bereiken eindtermen en leerplandoelstellingen door aan het eind van elk thema af te toetsen wat leerlingen moeten kennen en kunnen. Door een evenwichtige spreiding van de leerinhouden komen de componenten taalvaardigheid, taalbeschouwing en literatuur voldoende geïntegreerd aan bod.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

Het leerstofaanbod is voldoende gericht op de verbreding en verdieping van de communicatieve vaardigheden. Er wordt aangesloten bij de tekstsoorten. Taalbeschouwing wordt voldoende ingezet voor het verwerven van inzicht in taalgebruik, tekst en strategieën. De leerlingen maken bij hun tekstervarende en tekstbestuderende aanpak gebruik van het bijhorende begrippenkader.

De vakgroep werkt leerplangericht en stemt het onderwijsaanbod af in onderling overleg. Deze visie ondersteunt de realisatie van het leerplan. Zo wordt het competentie leren via integratie van kenniselementen, attitudes en activerende werkvormen in praktijk gebracht. Actuele non-fictionele teksten maken deel uit van het curriculum. De leerlingen realiseren de doelstellingen op een kwaliteitsvolle manier vanuit de OVUR-structuur.

Positief is het vakoverschrijdend project met het vak geschiedenis waarbij de leerlingen naast tekstopbouw en tekstplan, de meerwaarde van het gebruik van betrouwbare bronnen leren. De richtlijnen bij het opmaken van een literatuurlijst volgens de APA-richtlijnen kunnen evenwel digitaal efficiënter worden ingevuld.

Sterk is de aandacht voor leren leren doorheen de cursussen. Algemeen gaat heel wat aandacht naar het structureren van teksten.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De didactische uitrusting van de leslokalen voldoet. Elk lokaal beschikt o.a. over een computer en beamer. De globale ICT-uitrusting (computer- en multimedialokalen, tablets) zorgt ervoor dat de ICT-integratie zowel op leerlingen- als lerarenniveau in de school beschikbaar is. Dit geldt nog niet voor het gebruik van de digitale leeromgeving. De leermiddelen zijn beschikbaar. De frontale klasopstelling is niet bevorderlijk voor communicatie en interactie tussen de leerlingen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk kan nog beter worden afgestemd op de leerplandoelen om het leerproces leerlinggericht aan te sturen. De evaluatiepraktijk spoort met het onderwijsaanbod. De leraren kiezen voor een transparante evaluatie waarin de vaardigheden centraal staan. Feedback speelt een belangrijke rol in de dagelijkse evaluatiepraktijk. De leerlingen oefenen in zelf- en peerevaluatie en krijgen doelgerichte feedback mondeling of schriftelijk aangeleverd via reflectiefiches. De vakgroep werkt de evaluatiecriteria transparant en eenduidig uit. Het leerproces wordt waar nodig bijgestuurd. Door de eindtermen, leerplandoelstellingen duidelijker op te nemen in het evaluatiekader kan het leerproces van de individuele leerling nog beter in kaart worden gebracht. De rapportcommentaren zijn momenteel vrij vaag en weinig gericht op het monitoren van het leerproces.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Bij het begin van het schooljaar wordt met de leerlingen ingezoomd op de verschillende strategieën en deelaspecten van de vaardigheden. De leraren gaan taakgericht en systematisch aan het werk en richten zich op de actieve deelname van de leerling. Ze gebruiken de OVUR -aanpak om de uitvoering van taaltaken vlot te laten verlopen.

De verantwoordelijkheid voor de remediëringsinitiatieven ligt bij de individuele leraar. De leerlingen krijgen doorgaans gerichte feedback over hun prestaties n.a.v. toetsen en verwerkingsopdrachten. Bij de schrijftaken maken de leerlingen meestal een tweede versie, wat kansen tot leren biedt. De klassenraden volgen de studieresultaten en de effecten van de remediëringsinitiatieven op.

Deskundigheidsbevordering De samenwerking tussen de leraren is sterk. De vakgroep is vragende partij om meer praktijkgerichte know-how op te doen rond evaluatie. Er is ook regelmatig overleg met de vakgroep over de graden heen.

Overleg
Vorming

3.1.1.6 Cultuurwetenschappen in aso derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan 2006/040)

Voldoet

De specifieke eindtermen en de leerplandoelstellingen worden voldoende bereikt. De studieresultaten zijn gebaseerd op een leerplangericht aanbod en op een representatieve evaluatiepraktijk.

Onderwijsaanbod Het curriculum voor cultuurwetenschappen is zeer nauwkeurig op alle leerplandoelen afgestemd. De leerplanrealisatie wordt bevorderd door het zelf ontwikkeld studiemateriaal dat getuigt van evenwicht en diepgang. Naast tekst- en beeldbronnen worden ook zeer frequent de nieuwe mediakanalen gebruikt. Het geheel getuigt niet alleen van de expertise maar ook van de inzet en de werkkraft van de vakgroep. De leerlingen krijgen maximale kansen om begrippen, modellen en denkkaders te onderzoeken, met elkaar te confronteren, af te toetsen aan casussen en te gebruiken om feiten en problemen te verklaren en te duiden. Ze worden voldoende uitgedaagd om de aangereikte documenten en het beeldmateriaal te bevragen, te bewerken en verder aan te vullen met bijkomende informatie. Doorheen de talrijke opdrachten worden de deelcompetenties van het onderzoekend leren beoefend. Leerlingen zijn in staat om de diverse maatschappelijke thema's kritisch te analyseren en hun argumentatie te onderbouwen. De samenhang tussen cultuur- en gedragswetenschappen enerzijds en de vakken van de basisvorming anderzijds is een domein waar nog kansen onbenut blijven.

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Ook aan specifieke eindtermen, de onderzoekscompetenties, wordt kwaliteitsvol gewerkt. De opdrachten zijn complex en sluiten naadloos aan bij alle criteria die in de eindtermen over de onderzoekscompetentie vervat zijn. De ontbrekende schakel, in dat domein, is echter een geïntegreerde en gefaseerde leerlijn. Nochtans wordt het bereiken van het einddoel, dat in het laatste jaar vorm krijgt onder de noemer van een eindwerk, goed bewaakt. Aan de hand van een logboek voeren de leerlingen een kort bronnenonderzoek uit rond een zelfgekozen onderzoeksvraag, om vervolgens een eigen ontworpen veldonderzoek uit te voeren en de verzamelde gegevens te verwerken. Gedurende het hele traject krijgen ze begeleiding die een sterk procesmatig karakter heeft. Dit weerspiegelt zich in verzorgde en kwaliteitsvolle eindwerken.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De leermiddelen en de infrastructuur zijn voldoende krachtig om de leerplanrealisatie te ondersteunen. Er is geen vaklokaal, maar het leslokaal is voorzien van een computer en projectiemateriaal. Voor groepstaken en zelfstandig werk staan er ICT-lokalen ter beschikking. Het digitaal platform biedt meerwaarde en wordt actief en interactief gebruikt.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	In de lesgroepen streeft men een hoog niveau na en de evaluatiegegevens tonen aan dat de meerderheid van de leerlingen de leerplandoelen ruim bereikt. De leerlingenevaluatie sluit goed aan op de leerplandoelen en over de twee leerjaren heen is er een duidelijke opbouw in beheersingsniveaus, complexiteit en moeilijkheidsgraad. De vraagstelling is gevarieerd en de instructietaal is helder. Heel wat geïntegreerde vragen mikken op kennis, inzicht en toepassing. De leerlingen moeten de verworven denkkaders toepassen op actuele en maatschappelijk relevante problemen. Ook de taken en opdrachten dragen bij tot een brede en gevarieerde leerlingenevaluatie. De onderzoekscompetentie wordt in de derde graad zowel proces- als productgericht geëvalueerd. De kwaliteit van de begeleidende feedback en de schriftelijke onderbouwing van de evaluatiecriteria zijn voorbeelden van goede praktijk. De studieresultaten zijn globaal genomen behoorlijk tot goed. Ook in het vervolgonderwijs boeken de leerlingen goede resultaten. In vergelijking met hun Vlaamse studiegenoten zijn er meer leerlingen die kiezen voor een academische bachelor en het studiesucces is significant hoger.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Op het vlak van leerbegeleiding zijn er heel wat positieve elementen. In de lessen heerst een aangename sfeer en een grote betrokkenheid van de leerlingen op het lesgebeuren. De communicatie met de leerlingen is overwegend stimulerend en gericht op zowel inzet als prestatie. Het studiemateriaal is zeer goed gestructureerd, overzichtelijk, actueel en volledig gericht op de onmiddellijke leefwereld en de belangstelling van de leerlingen. De brede waaier aan bronnen die in het materiaal geïntegreerd zijn en de extra bronnen die tijdens de lessen gebruikt worden, bevorderen contextgebonden leren en werken ondersteunend voor het leerproces. Ook de vele taken en opdrachten en vooral ook het frequent en interactief gebruik van de moderne digitale leermiddelen en mediatechnieken verhogen de betrokkenheid van de leerlingen bij het curriculum en bij het eigen leerproces. Er is consequent aandacht voor gerichte feedback over evaluaties. De enthousiaste begeleiding en samenwerking, de nauwkeurige opvolging en geïndividualiseerde bijsturingen in de onderzoeksoopdracht betekenen een meerwaarde en bepalen wellicht mee de goede resultaten die de leerlingen behalen in het vervolgonderwijs.

3.1.1.7 Gedragswetenschappen in aso derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan 2006/049)

Voldoet niet

De specifieke eindtermen en de leerplandoelstellingen worden onvoldoende gerealiseerd. Een aantal leerplandoelstellingen wordt niet aangereikt en de evaluatiepraktijk is bijgevolg onvoldoende valide.

Onderwijsaanbod	Voor gedragswetenschappen worden wel nagenoeg alle leerinhouden die vermeld staan in het leerplan aangereikt, maar dit gebeurt puur theoretisch.
<i>Volledigheid</i>	Hoewel de leerplannen de nadruk leggen op integratie van kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes, is het onderwijsaanbod overwegend gericht op kennisoverdracht. Vaardigheden en toepassingen komen nagenoeg niet, of met onvoldoende diepgang voor.
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

De vakgroep laat zich uitsluitend leiden door het handboek om de leerstof te plannen, aan te bieden en te evalueren.

De horizontale samenhang tussen cultuur- en gedragswetenschappen ontbreekt. Nochtans zijn de leerplandoelstellingen voor de beide vakken geclusterd rond dezelfde thema's: organisatie, interactie en communicatie, identiteit, continuïteit en verandering, wisselwerking en samenhang, expressie, waarden en normen. Deze leerplandoorbreekende, transparante structuur vormt de ideale basis voor het uitwerken van horizontale verbanden en het confronteren van verschillende invalshoeken op eenzelfde thema. De meerwaarde van deze mogelijkheden blijft vooralsnog onbenut.

De leerinhouden worden aangereikt alsof het om exacte wetenschappen gaat. De leerlingen worden onvoldoende uitgedaagd om de aangereikte documenten en het beeldmateriaal te bevragen, te bewerken en verder aan te vullen met bijkomende informatie. Elementen die aantonen dat leerlingen diverse maatschappelijke thema's kritisch analyseren en hun mening op basis van wetenschappelijke theorieën onderbouwen, ontbreken. Ook de vakgerelateerde begrippen en structuren worden puur op het kennisgerichte niveau en niet op het inzichtelijke niveau behandeld. Wat de vaardigheden betreft worden enkel de weinig uitdagende opdrachten in het leerwerkboek mondeling besproken. Het onderzoekend leren wordt niet aan de hand van gepaste werkvormen of opdrachten ingeoefend.

Het studiemateriaal omvat een beknopte theoretische introductie op de onderzoekscompetenties. Doelgerichte opdrachten die mikken op de training en de realisatie van de specifieke deelcompetenties ontbreken. De leerlingen moeten in het eerste leerjaar van de derde graad volledig zelfstandig een onderzoeksopdracht maken. Vermits een doordachte leerlijn ontbreekt, beantwoordt de paper onvoldoende aan een aantal doelstellingen van de specifieke eindtermen. Van transfer van de verworven vaardigheden in andere contexten (het tweede leerjaar) is er geen sprake.

De leerlingendocumenten getuigen niet van een brede harmonische vorming. De sterk cognitieve benadering, biedt te weinig ruimte voor de invalshoek van de ervaring en de beleving van leerlingen. Er is nagenoeg geen sprake van vakdoorbrekende en -overschrijdende projecten en activiteiten. Hierdoor ontbreken de kansen op een wederzijdse curriculumversterking.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De leermiddelen en de infrastructuur zijn voldoende krachtig om de leerplanrealisatie te ondersteunen. Er is een vaklokaal voorzien van een computer en projectiemateriaal en vakliteratuur. Voor eventuele groepstaken of zelfstandig werk staan er ICT-lokalen ter beschikking. Het digitaal platform biedt een meerwaarde en wordt actief en interactief gebruikt.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiegegevens bestaan uit toetsen, examens en de onderzoeksopdracht in het eerste leerjaar. Het geheel toont aan dat heel wat leerplandoelstellingen niet geëvalueerd worden. Leerplangebonden vaardigheden worden onvoldoende geëvalueerd aan de hand van taken en opdrachten.
	De vraagstelling van de toetsen is te weinig afgestemd op de leerplandoelstellingen. De evaluatie leidt bovendien niet tot een consistente beoordeling en wordt niet ondersteund door enige vorm van communicatie. De vraagstelling is niet gevarieerd. Er worden steeds drie open, reproductiegerichte vragen gesteld en de gehanteerde beoordelingscriteria worden onvoldoende toegelicht. Met uitzondering van de onderzoeksopdracht in het eerste leerjaar van de derde graad, worden de vaardigheden doorheen het curriculum niet gemeten. Er is geen aandacht voor zelfevaluatie en coöperatieve evaluatie. De vraagstelling bij de examens ligt volledig in de lijn van de toetsen. Begrippen worden niet op het inzichtelijke (toepassingsgerichte) niveau bevraagd; de ondersteunende informatie die de vaardigheden kunnen toetsen, komt overwegend uit het leerwerkboek. Ook de evaluatie van de onderzoeksopdracht is minimaal. Zowel proces- als productgericht is de kwaliteit van de begeleidende feedback en de schriftelijke onderbouwing van de evaluatiecriteria minimaal. De leerlingen kunnen via de evaluatie niet uitgedaagd worden tot kritische reflectie over hun leertraject en studieprestatie. De evaluatiecriteria zijn immers zelden vooraf vastgelegd en omschreven in termen van concreet gedrag. Over de behaalde resultaten wordt, zelfs bij vragen over toelichting, weinig transparant gecommuniceerd.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leerstof wordt hoofdzakelijk verbaal gebracht door de leraar. Deze werkvorm is geschikt voor het doorgeven van veel informatie op een korte tijd. Ook het gebruik van de moderne digitale leermiddelen en mediatechnieken dient daartoe. De betrokkenheid van de leerlingen beperkt zich tot het luisteren, het meevolgen en onderlijnen van de leerinhouden in het leerwerkboek, het lezen van de achtergronddocumenten en het beantwoorden van weinig complexe vragen. Leerlingen zijn weinig op het lesgebeuren betrokken omdat hun motivatie door de pedagogisch didactische methode geenszins wordt aangesproken.

Op het vlak van leerbegeleiding en leren leren zijn er nog heel wat groeimogelijkheden. Het studiemateriaal bestaat uitsluitend uit een gefotocopieerd leerwerkboek. Dit betekent dat de vakgroep hiermee de regelgeving overtreedt. Het betreft bovendien de eerste versie van het leerwerkboek zodat de gebruikte bronnen en het ondersteunend materiaal flink gedateerd zijn. Bovendien werd in deze uitgave nog te weinig ingezet op het onderzoekend leren.

De opdrachten uit het leerwerkboek zijn te weinig uitdagend en slaan meer op het begrijpend lezen dan op het beoefenen van de onderzoeksvaardigheden. Andere taken en opdrachten die de inzichtelijke- en vaardigheidsontwikkeling tot doel hebben, ontbreken.

Bij gebrek aan complexe opdrachten wordt het probleemoplossend vermogen niet aangesproken.

De leerlingen krijgen wel aanvullend een hele reeks actuele vakartikelen aangeboden, maar die ondersteunen het leerproces niet. Ze moeten enkel gelezen worden met het oog op het kunnen beantwoorden van een examenvraag. Het is een uitdaging voor de vakgroep om het studiemateriaal op zijn leerprocesondersteunend gehalte kritisch te onderzoeken en te herdenken.

De feedback die leerlingen krijgen bij het ingevulde logboek gekoppeld aan de onderzoeksopdracht is minimaal en weinig ondersteunend. Ook de bespreking zelf van het eindwerk, waar leerlingen heel wat energie in stopten, is voor de leerlingen ontgoochelend en weinig gericht op mogelijke bijsturingen. In het tweede leerjaar zijn er geen sporen van het onderzoekend, het actief participerend en/of het zelfgestuurd leren.

3.1.1.8 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet niet

De school streeft in onvoldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De visie en planning voldoen nipt. Er zijn hiaten wat betreft de gerichtheid op
Doelgerichtheid	alle VOET en alle leerlingengroepen. De school heeft recentelijk een inventarisatie van de VOET binnen de vakken, de projecten en andere initiatieven gemaakt. De school beschikt niet over een strategie om een kwaliteitstoets te maken over de afstemming op de eindtermen. Hierdoor is de link met de VOET te vrijblijvend. De school wil volgend schooljaar de grootste hiaten wegwerken of initiatieven nemen om bij te sturen. De vastgestelde hiaten situeren zich op het vlak van de STAM, leren leren en technisch-technologische vorming in de derde graad.
Ondersteuning	Er is een organisatiestructuur die weinig adequaat functioneert. Eén leraar coördineerde de VOET-registratie en de informatieverzameling over de activiteiten. Deze informatieverzameling is evenwel beperkt tot het invullen van de jaarplannen op het elektronisch platform en heeft een sterk administratief karakter. De school plant de oprichting van een VOET-werkgroep om de gedragenheid te vergroten en zullen de VOET opnemen als vast agendapunt van de vakgroepen.

Doeltreffendheid	Er is amper of geen aandacht voor het evalueren van de VOET-werking. De school evalueert noch de uitvoering noch de beleidsmatige aanpak van haar VOET-werking.
Ontwikkeling	Er zijn een aantal professionaliseringsinitiatieven, maar de breedte en de effectiviteit ervan zijn beperkt. De verantwoordelijke voor de VOET-coördinatie heeft overleg gehad met de pedagogische begeleiding. Alle personeelsleden zijn geïnformeerd over de 'nieuwe' VOET. Er zijn nog geen verdere professionaliseringsinitiatieven gepland.
Uitvoering Mentale gezondheid	De meerderheid van de eindtermen wordt bij de meeste leerlingen nagestreefd. Tijdens de geïntegreerde werkperiodes, door de initiatieven van de leerlingenbegeleiding en de activiteiten rond studiekeuze wordt aan de meeste eindtermen gewerkt. Leerlingen leren daarbij omgaan met emoties en problemen, met de eigen ontwikkeling en relaties en met kunst en cultuur. Het vak lichamelijke opvoeding en Nederlands leveren belangrijke bijdragen aan de meeste eindtermen.
Socioculturele samenleving	Meer dan de helft van de eindtermen wordt met voldoende diepgang bij de meeste leerlingen nagestreefd. Er zijn voor enkele jaren projecten gepland waarmee wordt gewerkt aan enkele eindtermen. De schrijf-ze-vrij-dag, de zuidtag en de gedichtendag zijn daar voorbeelden van. Leerlingen leren daarbij over de samenleving, werken rond herinneringseducatie en kunst en cultuur. De levensbeschouwelijke vakken en geschiedenis leveren belangrijke bijdragen aan een aantal eindtermen.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De instelling gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles uitvoert. Daardoor kent ze de meeste tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen.

De werkwijze van de instelling toont aan dat ze gebruikmaakt van de analyses van deskundigen en dat ze rekening houdt met de opmerkingen. Opgemerkte tekorten neemt ze op in de plannen die de beheersing ervan regelen. De uitwerking van het plan is concreet: doelgericht want rekening houdend met vastgestelde tekorten en daardoor betekenisvol voor de instelling. Een realistische budgettering is hieraan gekoppeld. Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere verbeteringen zijn gepland. De instelling heeft aandacht voor maatregelen die, in afwachting van een oplossing ten gronde, de situatie minimaal verbeteren. Deze aandacht toont aan dat de instelling proactief handelt.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst, blijken er meerdere tekorten te zijn opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid en gezondheid en hygiëne. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting gedeeltelijk opgelost. Wat nog moet verbeteren, is in de planning voorzien en pakt de instelling aan via organisatorische maatregelen en/of kleinere werken. Dit gebeurt in afwachting van de realisatie van de verbeteractie ten gronde. Zo moeten onder andere volgens het brandweerverslag automatisch sluitende deuren geplaatst worden in de gangen en dient de veiligheidsverlichting gerenoveerd te worden. Deze verbeterpunten zijn opgenomen in de planning van de school en van de scholengroep.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle leslokalen van de school. De vaststellingen van deskundigen die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Het valt op dat het algemeen onderhoud nauwgezet gebeurt. De meest dringende actiepunten vormen het werkpaviljoen, de sporthal en de speelplaats. Tijdens het bezoek ter plaatse valt op dat het werkpaviljoen niet meer voldoet aan de vereisten van degelijk onderwijs. Ook de sporthal is verouderd en onvoldoende aangepast aan de minimale noden. De slechte akoestiek is zeer hinderlijk tijdens het lesgeven. In de sportzaal is eveneens een gebrek aan opbergruimte waardoor grote toestellen niet correct en veilig opgeborgen kunnen worden.

Op het vlak van veiligheid voldoet de ondergrond en toestand van de speelplaats niet aan de veiligheidsnormen (vele oneffenheden, uitstekende stenen,...). Jaarlijks wordt de toestand hiervan geëvalueerd en desgevallend via kleine onderhoudswerkzaamheden bijgestuurd. In het kader van het integraal plan dat de scholengroep opstelde, zou een nieuwbouw met sportzaal en vernieuwde speelplaats bovenstaande noden moeten oplossen.

De schoolgebouwen zijn niet toegankelijk voor personen met een beperkte mobiliteit.

Op het vlak van gezondheid en hygiëne beschikt de school momenteel niet over voldoende toiletten. Volgens de preventieadviseur blijkt dit voor geen problemen te zorgen. De verzorgingsruimte is niet voorzien van een minimum aan noodzakelijke uitrusting.

De instelling krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de instelling tekorten opspoorde en wegwerkte, de realisatie van kleinere (tussentijdse) oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de instelling om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	neen

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Aanvangsbegeleiding

- Doelgerichtheid** Om de instroom van nieuwe leraren en vooral de talrijke vervangingsopdrachten op te vangen, investeert de school in aanvangsbegeleiding. Deze richt zich op een reflectie over de startcompetenties van de beginnende leraar en over het leraarschap en lesgeven in het algemeen. De leraren worden begeleid tijdens hun eerste twee dienstjaren op school, waar mogelijk op maat.
- Ondersteuning** Starters worden ondersteund op het vlak van afspraken op schoolniveau en praktisch-administratieve aangelegenheden. De mentor krijgt van de schoolleiding een duidelijk mandaat om de beginnende leraar professioneel te laten groeien. De school besteedt hieraan twee uur uit het lestijdenpakket. Elke beginnende leraar krijgt ook een peter of meter toegewezen. De begeleiding focust zowel op groepsvorming en intervisie als op een individuele aanpak. De duur en intensiteit van de begeleiding zijn afhankelijk van de startsituatie en de behoeften van de betrokken personeelsleden. Op het einde van het schooljaar volgt een functioneringsgesprek. De scholengroep organiseert intervisie en de nascholing.
- Doeltreffendheid** De school waakt over de kwaliteit van de aanvangsbegeleiding. Ze doet dit vooral op basis van tussentijdse feedback van beginnende leraren en op basis van signalen van andere personeelsleden. Er worden met alle starters begeleidende en informatieve gesprekken gevoerd, lesobservaties en reflectiegesprekken gehouden. Voor leraren zonder onderwijservaring is de begeleiding intenser. De mentor werkt zowel aanbod- als vraaggestuurd en is permanent aanspreekbaar. Beginnende leraren geven aan sterk gebaat te zijn bij de gesprekken en de begeleidende klasbezoeken. De school biedt de mogelijkheid tot zelfevaluatie voor de leerkracht, door de leerlingen een gerichte vragenlijst voor te leggen. De resultaten worden uitvoerig besproken met de directie.
- De vakgebonden ondersteuning is minder structureel uitgewerkt en wordt geacht tot het 'automatisme' van de vakgroepen te behoren. De verwachtingen zijn op dat vlak evenwel niet concreet geformuleerd. De mentor en de directie houden zicht op de resultaten van de begeleidingsinitiatieven via klasbezoeken, reflectie-, functionerings- en evaluatiegesprekken.
- De begeleiding van de starters door de mentor en de opvolging en evaluatie door de schoolleiding zijn van elkaar gescheiden.

Ontwikkeling De schoolleiding evalueert alle aspecten van de aanvangsbegeleiding. Op basis van de opmerkingen van de deelnemers werden al bijstellingen uitgevoerd.

4.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid Een aantal input- en contextfactoren zetten de school voor een uitdaging om de leerlingenbegeleiding met inbegrip van de leerbegeleiding vorm en inhoud te geven. Zo heeft de school te kampen met een hoge OKI (onderwijs kansarmoede-indicator) door een groot aantal leerlingen uit gezinnen waarin het Nederlands niet de thuistaal is (eerste graad 38%, aso 28%). Het hiervoor gegenereerde hoge aantal uren gelijke onderwijskansen (GOK) biedt opportuniteiten om tegemoet te komen aan deze uitdagingen.

Het schoolteam heeft een heldere visie op leerbegeleiding. Op initiatief van de cel leerlingenbegeleiding is recentelijk een aanzet gegeven tot het bijsturen en verfijnen van de schoolvisie op de leerbegeleiding naar aanleiding van het M-decreet. Het schoolteam volgt momenteel in dat kader een ontwikkelingstraject in samenwerking met haar pedagogische begeleidingsdienst. De structurele verdere uitbouw en implementatie van een sterk zorgcontinuüm vormen een uitdaging voor de school. Het wil hier vanaf volgend schooljaar sterk op inzetten vanuit een brede basiszorg voor alle leerlingen. Het schoolteam verbindt de leerbegeleiding met het beleid rond socio-emotionele begeleiding, leer- en ontwikkelingsstoornissen (LOS) en GOK.

Voor jongeren met specifieke onderwijsbehoeften voorziet de school in verhoogde zorg of uitbreiding van zorg, en indien nodig in een individueel aangepast traject.

De school wil deze visie concretiseren volgens het drielijnenmodel met de klastitularissen en vakleraren als spilfiguren in de eerste lijn. De cel leerlingenbegeleiding, die samenwerkt met het CLB, vervult de tweedelijnsfunctie. In de derde lijn werkt de school samen met verschillende externe partners.

Er zijn schoolafspraken met betrekking tot leren leren. Algemene aandachtspunten zijn leer- en studievvaardigheden, studiemethode en leermotivatie. De school zet deze aandachtspunten voldoende om in een aantal concrete en doelgerichte initiatieven.

Ondersteuning De leerbegeleiding wordt aangestuurd door de directeur. Het gebrek aan stabiliteit binnen deze functie heeft een belemmerende impact gehad op aansturing, de ondersteuning en de opvolging van dit proces. De school heeft twee fulltime-equivalenten ingezet voor de leerlingenbegeleiding. Hoewel hun opdracht gericht is op alle aspecten van de leerlingenbegeleiding, wordt in realiteit de meeste tijd besteed aan de socio-emotionele begeleiding. Binnen leerbegeleiding bestaan hun voornaamste doelen uit de ondersteuning van het lerarenteam en het ontwikkelen, begeleiden en coördineren van begeleidingsinitiatieven.

Er is een grote aandacht voor brede zorg op school, wat tot uiting komt in de ingerichte klassenraden en de nauwgezette opvolging van leerlingen. Alle personeelsleden hebben een duidelijke verantwoordelijkheid en worden ingeschakeld bij dit beleid. De school verwacht van de individuele leraren dat ze hun remediëringstaak opnemen. Daarnaast organiseert ze verschillende initiatieven voornamelijk onder de vorm van projecten (voorbeelden hiervan zijn motivatie, toetsen verbeteren in de klas, aanpak van studieproblemen, ...) Voor uitgebreide zorg ondersteunt de begeleidingscel de leerlingen en is er doorverwijzing naar en samenwerking met het CLB. Het CLB is op vaste tijden of op vraag aanwezig op de school. Voor die zorgleerlingen worden individuele handelingsplannen opgesteld, waarin afspraken tussen leerlingen en ook leraren zijn opgenomen.

Doeltreffendheid De preventieve leerbegeleiding gebeurt door de vakleraar en de klasleraar. Die concretiseren ze door het bewaken van ‘goede basisdidactiek’, hanteren van differentiatievormen, opstellen en delen van didactisch materiaal. De kwaliteitsbewaking hiervan is overgelaten aan de vakgroepen en gebeurt niet overal op een doeltreffende manier. Ook wordt het inzicht in de beginsituatie van alle leerlingen onvoldoende benut om de brede basiszorg vorm te geven. De ondersteunende rol van de leerlingenbegeleiders binnen deze preventieve leerbegeleiding is onvoldoende gekaderd. De vakgroepen nemen ‘Leren leren’ mee binnen hun werking, meestal geconcretiseerd in leer- en studietips, maar missen een centrale sturing om voorbeelden van goede praktijk over de vakken heen te tillen.

Het curatieve luik van de leerbegeleiding bestaat uit remediëringsacties die uitgaan van het individueel initiatief van de vakleraar. De registratie en opvolging van de verschillende remediëringsinitiatieven worden aan de individuele leraar overgelaten. Bij duidelijke en blijvende tekorten kan de klassenraad beslissen over bijkomende curatieve remediëring.

In het kader van het nieuwe denken vanuit het M-decreet is handelingsgericht werken nog niet volledig geïntegreerd binnen alle aspecten van het zorgbeleid en alle fases van zorg. De effectmeting van de talrijke initiatieven op klasniveau is nog niet algemeen, waardoor de cel leerbegeleiding geen direct zicht heeft op de toegevoegde waarde hiervan. De school evalueert wel een aantal initiatieven via de PDCA-methodiek op schoolniveau. Zo kan ze de effecten van haar studieadviezen via metingen en bevragingen efficiënt in kaart brengen en bijsturen.

Door de wisselende directies heeft het talenbeleid een tijdje stil gelegen. Dit schooljaar onder stimulans van de huidige directie heeft een talenbeleidsteam binnen het kader van de leerbegeleiding een kwaliteitsvol project taalbeleid uitgewerkt waarin een heldere visie, concrete doelen en actiepunten zijn opgenomen. De acties situeren zich vooral op het domein van taalscreening en taalsteun. De school detecteert de talige noden van alle nieuwe leerlingen vanuit de GOK-gegevens en specifiek in het eerste jaar door middel van een taalscreening en door de observaties van de vakleraren Nederlands. De leerlingen met talige achterstand krijgen remediëring op maat of kunnen taalsteun of een bijkomend lesuur Nederlands volgen. Met een taaldag en schoolblog wil de school alle leerlingen op speelse wijze motiveren de taal op een andere manier te ontdekken. Gezien de recente initiatieven kan de school weinig effecten van het talenbeleid meten, maar vanuit een eigen eerste evaluatie wil de school vooral de interne communicatie over het talige niveau van haar leerlingen bewaken. De toenemende instroom van anderstalige leerlingen en andersculturele leerlingen ligt hier aan de basis van. Voor alle leerlingen verzamelt de school vanuit het intakegesprek nuttige taal informatie, maar die wordt niet altijd bewust opgenomen door het lerarenteam. De schoolleiding waakt er uitdrukkelijk over dat het taalgebruik van de interne en de externe communicatie zo goed wordt verzorgd.

Uit de vakdoorlichtingen blijkt dat een aantal niet-taalleraren expliciete aandacht hebben voor algemeen Nederlands en voor vak- en instructietaal. Het lesmateriaal houdt doorgaans geen rekening met het talige niveau van de leerlingen.

Het is een uitdaging de gedragenheid en de slagkracht van het talenbeleid te maximaliseren via een cyclische evaluatie, eventuele bijstellingen en een verdere professionalisering van het lerarenteam.

Ontwikkeling De cel leerlingenbegeleiding kent momenteel een sterke ontwikkelingsdynamiek en heeft veel aandacht voor het ontwikkelen en bijsturen van haar beleid rond leerbegeleiding. Uit het gesprek over het verder uitbouwen van de leerbegeleiding is gebleken dat ze een uitgetekend pad heeft met concrete actiepunten voor de implementatie van leerbegeleiding in alle fasen van het zorgcontinuüm. Zo wil ze onder meer sterk inzetten op een ontwikkeling en ondersteuning van leerbegeleiding op vakgroep- en klasniveau.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De algemene en dagelijkse leiding berust bij de directeur, een adjunct-directeur en een coördinator. Ze zijn allen pas sedert dit schooljaar in hun taak aangesteld. De functies zijn omschreven in een overzichtelijk organigram en zijn voor het personeel duidelijk. Ze treden op als een goed samenwerkend en dynamisch team en worden goed gecoacht door de algemene directeur van de scholengroep. Met het oog op het leggen van eigen accenten heeft het beleid dit schooljaar bewust ingezet op verkennende gesprekken om de talenten van elkeen in te schatten en het huidig functioneren te analyseren. Men is er wellicht daardoor in geslaagd om, na een periode van directiewissels, het vertrouwen, het welbevinden en de betrokkenheid van de personeelsleden te doen groeien.

Het participatief en laagdrempelig beleid is gericht is op de dagelijkse aansturing van de schoolorganisatie en het verderzetten van de aangekondigde acties. Er is echter meer beleidsmatige aandacht nodig voor het aansturen en opvolgen van een aantal onderwijskundige aspecten. Schoolbrede en vakspecifieke referentiekaders voor een aantal onderwijskundige processen ontbreken. De sfeer van verbondenheid die de school uitademt, vertaalt zich te weinig in gelijkgerichte professionele samenwerking. Betere opvolging vanuit het beleid kan leiden tot een optimalisering van het pedagogisch handelen.

Een aantal beleidstaken wordt naar het overkoepelend scholengroepniveau gedelegeerd: personeelsbeheer, financieel, materieel- en organisatiebeheer.

Visieontwikkeling De visie van de scholengroep krijgt een campusgebonden invulling. Het “Onderzoekend Leren”, campusspecifiek ingevuld met een “Veeleisende, Veelzijdige en Veelbiedende” aanpak zijn de pijlers van het onderwijs- en opvoedingsproces. Om de visie gestalte te geven heeft de school de laatste jaren initiatieven genomen om de infrastructuur te verbeteren en de multimedia omgeving van de school verder uit te werken om actueel en dynamisch onderwijs te faciliteren.

De toename van leerlingen met een andere thuistaal dan het Nederlands, van kansarmoede en van zorgvragen vormen een uitdaging voor het schoolteam. Daarom ziet de directie de implementatie van schoolvisie als een belangrijke opdracht. Het welbevinden van leerlingen en personeelsleden is daarbij een prioriteit omdat het voor het beleid een noodzakelijke randvoorwaarde is voor leren, participatie, samenwerking en een positief schoolklimaat.

De school heeft haar visie nog niet uitgeschreven in strategische en operationele doelstellingen, maar weet waar ze op termijn wil staan. Dit schooljaar is verkennend en dient om de verschillende uitdagingen op te lijsten. Talrijke gesprekken met diverse betrokkenen zijn bedoeld om de verwachtingen te peilen en de kern van de veranderingsdoelstellingen te bepalen.

De school slaagt er alvast in een positief leer- en leefklimaat en een gedisciplineerd schoolklimaat te vestigen. De school communiceert haar pedagogisch project onder meer via haar website en het schoolreglement.

Besluitvorming De school biedt aan de personeelsleden voldoende mogelijkheden om zich te engageren bij de besluitvorming. Naast de decretaal verplichte overlegorganen fungeert de pedagogische raad als een belangrijke schakel in de onderwijskundige besluitvorming. Daarnaast zijn er diverse werkgroepen die heel wat initiatieven ontwikkelen. De directie probeert creativiteit bij het personeel zoveel mogelijk te stimuleren en geeft daarbij veel vertrouwen en autonomie. Ondanks het bestaan van alle raden, adviesorganen en vak- en werkgroepen, ziet het beleid het als een uitdaging om nog meer personeelsleden te betrekken zowel in het dagelijks beleid als bij onderwijsontwikkelingen en bij de besluitvorming. Diepgaande vakgroepwerking en vakoverschrijdend overleg kunnen hier zeker in belangrijke mate toe bijdragen.

Het communicatiebeleid is open en transparant. De wekelijkse dienstnota's worden gezien als een belangrijk forum om de gelijkgerichtheid te bevorderen en om beslissingen toe te lichten. Verder verloopt de informatiedoorstroming via personeelsvergaderingen en het digitaal platform.

Kwaliteitszorg De school beschikt nog niet over een systeem om haar eigen kwaliteit op systematische wijze op te volgen en te verbeteren. Een plan met strategische en operationele doelstellingen, met het oog op het in kaart brengen van alle onderwijskundige processen en hun effectmeting, ontbreekt nog. De scholengroep biedt hiertoe wel de nodige ondersteuning.

Ad hoc worden weliswaar gegevens verzameld en bepaalde initiatieven worden op hun effecten beoordeeld, maar dit heeft nog maar beperkt aanleiding gegeven tot verdere analyses met het oog op gewenste bijstellingen. De schoolleiding legt de verantwoordelijkheid voor de leerplanrealisatie en de evaluatiepraktijk bij de vakgroepen en de leraren, maar oefent geen controle uit op de realisatie en stuurt niet bij. De vakgroepen worden onvoldoende aangezet tot reflectie over hun onderwijskundig handelen, terwijl zelfevaluatie de basis kan leggen van een cultuurverandering omdat het een dialoog op gang brengt.

Met het oog op kwaliteitsbewaking ondersteunt de directie nieuwe leraren door klasbezoeken, ze bevraagt de leerlingen en voert functioneringsgesprekken. Er is een goed uitgelijnd begeleidingstraject. Ook voor de talrijke vervangingen wordt goed zorg gedragen. Het beleid heeft aandacht voor de draagkracht van de personeelsleden. Ze streeft ernaar een meer evenwichtige taakverdeling te ontwerpen, wat het welbevinden zeker ondersteunt. Dit schooljaar was er geen ruimte voor functioneringsgesprekken, maar in de toekomst wil men een aantal verantwoordelijkheden duidelijker definiëren en omzetten in geïndividualiseerde functiebeschrijvingen. Het beleid staat open voor externe evaluaties en ervaart deze als ondersteunend.

Deliberatie Het inspectieteam is van oordeel dat het beleidsvoerend vermogen voldoende sterk is om het tekort voor de vakoverschrijdende eindtermen adequaat bij te sturen. Dit tekort wordt daarom niet opgenomen in het advies.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor cultuurwetenschappen in aso derde graad in de studierichting Humane wetenschappen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De aandacht voor het welbevinden van de leerlingen.
- De ontwikkelingsdynamiek binnen de leerbegeleiding.
- De aanvangsbegeleiding.
- De taalondersteuning bij anderstalige instromers.

Wat betreft het algemeen beleid

- De openheid en de betrokkenheid van het directieteam.
- De aandacht voor het welbevinden van het schoolteam

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen.
- De realisatie van de onderzoekscompetentie

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplanrealisatie.
- De aandacht voor interne kwaliteitszorg op schoolniveau.
- Het verbreden en bewaken van de leerbegeleiding op lerarenniveau.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het doelgericht ondersteunen en opvolgen van de kwaliteitszorg in de vakgroepen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor economie in aso tweede graad in de studierichting Economie.
- De leerplanrealisatie voor gedragswetenschappen in aso derde graad in de studierichting Humane wetenschappen.
- De leerplanrealisatie voor Duits in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen en Moderne talen-wetenschappen.
- De vakoverschrijdende eindtermen (wordt niet opgevolgd door de inspectie).

Wat betreft de regelgeving

- De school biedt in haar gefinancierd secundair onderwijs meer dan het maximum toegelaten aantal wekelijkse lestijden aan.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'

omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET		
Graad 2 ASO Economie		economie
Graad 3 ASO Economie-moderne talen		Duits
Graad 3 ASO Humane wetenschappen		gedragwetenschappen
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen		Duits
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen		Duits

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **20-05-2019** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

De school biedt in haar gefinancierd/gesubsidieerd secundair onderwijs meer dan het maximum toegelaten aantal wekelijkse lestijden aan:

- o Besluit van de Vlaamse Regering van 17/12/2010 houdende de codificatie betreffende het secundair onderwijs - art. 149, 150
- o Omzendbrief SO 64: Structuur en organisatie van het voltijds secundair onderwijs - rubriek 3.2

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **20-05-2019** opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Johanna COEMAN de inspecteur-verslaggever	Sonja Van de Walle de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	

